

OD TABLETU DO LESA

JÁHEN JOSEF JANŠTA

Je krásný červený den. Sluníčko už od rána vybarvuje pozdní třešně, rybíz i maliny. Děti ve škole nezajímá dění ve třídě a otevřenými okny vyhlíží prázdniny.

Konečně je po vyučování. Kaštanově kudrnatý Tadeáš, výrazně menší z obou kluků, se před školní budovou zadívá k nedalekým lesům a zasní se: „Já už se tak těším na prázdniny.“

Jeho kamarád Matěj se podrbe ve své nepoddajné kšticí, která i barvou připomíná poválené obilí, a zeptá se: „Na co se tak těšíš?“

„Na les, na zahradu, na pole.“

„Ty se fakt těšíš na práci?“

„S dědečkem budu chodit na houby, na maliny i borůvky. Těším se na nové brambory, které vykopeme na poli. Budeme trhat rybíz a babička z něj udělá nejlepší šťávu na světě.“

„Já mám plán jenom na dnešek. Bude u nás živo. Vlezu k sobě a zabarikáduju se postelí.“

Honza to bude zkoušet, mamka cosi křičet. Nepovolím, tak budu mít klid a budu kecat na síti.“

„A to tě tak baví? Co si tam pořád píšete?“

„Drbeme učitelky, nadáváme jejich do našechům a tak různě.“

„A to tě fakt baví?“

„Někdy jo, jindy je to nuda, tak to vypnu a hraju si hry.“

„A nechtěl bys jít se mnou do lesa?“

„To jsi uhodl, nechtěl.“

„Tam je klid, nemusel by ses hádat s Honzou. Nemusel by ses nudit na síti.“

„A budu se nudit se stromy. Co je v lese zajímavého, že tam pořád chodíš?“

„Kdybys tam chodil se mnou, tak bys to poznal.“

„Radši zůstanu u svého tabletu a budu se hádat s Honzou.“

Tadeáš se odmlčí. Usilovně přemýšlí, jak by nalákal kamaráda do lesa. Matěj přece není líný, v tělocviku bývá v cíli mezi prvními. Na výletě vždycky táhne vedoucí skupinu. Je to jasný, je závislák, musí být každý den na síti. Řeknu mu to: „Jsi závislák, bez sítě nemůžeš žít.“

„Co to kecáš?“

„To, co je pravda. Bez toho svého tabletu nemůžeš být. Jsi závislák, jako jsou chlapi v hospodě závislí na pívě.“

„Kecáš. Klidně můžu být bez něho.“

„Dneska?“

„Dneska ne. Mám tam rozehranou hru.“

„Dneska jsi závislý. A co zítra?“

„To máme scuka na síti, budeme tipovat fotbal.“

„Ty ještě sázíš?“

„To nemůžu. Ale radíme tam jednomu hráči.“

„Ty už v tom jedeš až po uši. Jsi závislák.“

„Nejsem.“

„Tak to dokaž. A to hned dneska.“

Pojď se mnou do lesa, ale tablet necháš doma.“

„A co tam budeme dělat? Na tabletu se nenudím, ale v lese?“

Tadeáš chvíli přemýšlí, ale pak vyhrkne: „Překvápko. Něco, co jsi ještě neviděl.“

„V lese?“

„Jo, v lese. Budeš koukat.“

Matěj taky přemýšlí. Ne, závislák nejsem. Dokážu mu to. A hned dneska. Ani se na tablet nepodívám. Půjde se vyzpovídat ze lhaní, protože jaké překvapení mi může ukázat? Leda tak houby, maliny, borůvky. Ale tím mě neopije. Budu chtít překvapení, jaké jsem ještě neviděl.

„Dobře, беру to.“

Pokračování příběhu najdete na: josefjansta.opava.org, v záložce: literatura pro starší školní věk, název: Prázdniny bez tabletu.

Ilustrace: Jiří Vančura

Konstruktér Kolbe

OTEČ ŠTĚPÁN SMOLEN

Leckdo se mě ptá, jestli nejsem nemocen. V posledních týdnech totiž – navzdory horkému létu – vytrvale blednu. Nic mi nepomáhá, když přes poledne naprosto nenačrémován polehávám na slunci. Velbloudi se vedle mě žíznivě plazí do stínu, kaktusy schnou, ale já mám stále stejně bezkrevný vzhled. Ptal jsem se lékaře na příčiny svého nehnědnutí, ale nevěděl si rady. Zachránil mě až zpovědník.

Kněz ve zpovědnici vyšetřil mé nitro a diagnostikoval mi závist. To jí prý blednu. Pomáhal mi pak najít hlubší příčinu mého duchovního neduhu a vyprávěl mi o leccems záviděnímohdném – o lidech bohatých a slavných, mladých a krásných, obdivovaných a milovaných, avšak nic se mnou nehlo. Zbělel jsem teprve při náhodné zmínce jména Maximilián Kolbe.

Jistě ho znáte. Je to ten muž, řeholník, který v koncentráku nabídl svůj život za jiného vězně a týdný pak umíral hladem, než ho nacisti sprovodili ze světa smrtící injekcí. Tenhle Kristův učedník patří nepochybně mezi největší svatě 20. století. „Závidíte mu statečnost?“ otázal se mě zpovědník. „Kdepak,“ zavrtěl jsem hlavou, „ta mě naopak inspiruje.“ Kněz mi tedy postupně předčítal celý světčův životopis a nakonec odhalil, proč jsem na tom tak bledě.

Kolbe totiž už jako kluk trávil spoustu času vynalézáním věcí. Ve Vídni požádal o registraci patentů týkajících se převodu zvuku na písemný záznam a představil jistá vylepšení telegrafu. Jenže ještě víc než techniku miloval Boha. Zsvětíl mu život, vstoupil k minoritům a zdálo se, že s konstruktérstvím je konec. Ale když ho pak představení poslali do Říma, dovolili mu tam studovat nejen teologii, ale také matematiku a fyziku. Hltal zejména každý poznatek o vesmíru a snil o možnosti kosmických letů – snil s kružítkem v ruce, dokud nedokončil projekt zvaný „ete-reoplán“. Dostal i nápad, jak by tahle raketa mohla překonat zemskou gravitaci a skončit na oběžné dráze naší planety. Když římský profesor fyziky Giuseppe Gianfranceschi návrh prostudoval, usoudil, že jediným podstatným problémem jsou peníze na uskutečnění celé věci. Ty Maximilián jako chudý řeholník pochopitelně neměl. Nápad na raketu musel nechat v Římě, ale svou mysl konstruktéra si vzal zpět do Polska s sebou. Když tu pak dostal na starost klášter Niepokalanów – největší minoritskou komunitu na světě s téměř osmi sty členů, napadlo ho šířit evangelium za pomoci nejmo-

dernějších polygrafických technologií. Měsíčník Rytíř Neposkvrněné vydával za nepatrnou cenu v téměř milionovém nákladu. Ani noviny mu však k šíření radostné zvěsti nestačily. Už roku 1938 navštívil první televizní studia, živě se zajímal o jejich fungování a začal plánovat založení katolické televize. Prohlásil, že pro spásu duší a větší slávu Boží je ochoten se vypravit do světa sice „v děravých botách a záplatovaném hábitu, ale klidně i tím nejmodernějším letadlem“.

Ach, Maximiliáne, příčino mého blednutí! Ne-přejícím okem hledím na všechny ty vzorce na tvých tabulích. Ty sis od dětství zvesela vynalézal, zatímco mně fyzikářka dávala z milosrdenství čtyřky jen proto, že mé – veskrze špatné – odpovědi na slovní úlohy vyznívaly celkem vtipně. Ty si vymýšlíš stroje pro kosmické lety a já málem vyletěl i z Pythagorovy věty. Nemáš ponětí, jak se mi už dávno znechutili zbožní katolíci Pascal, Ampère a Volta, neboť jsou zároveň měrnými jednotkami.

Přiznal jsem zpovědníku svou nechuť vůči technikům, fyzikům, konstruktérům a vynálezčům a hned mi bylo ve vztahu ke svatému Maximiliánovi snáz. Vrátila se mi barva. Následujícího dne jsem se rozpálil na slunci do ruda. Zpovědník tvrdí, že za to může neřest zvaná hněv. Prý mi s ní pomůže příště. Proč se nemůžu normálně opálit jako ostatní lidé?

Ilustrace: Helena Filčíková

Č A S O P I S

PODLE NÁMĚTU NEZBEDŮV HUMORS
NAKRESLIL JIŘÍ VANČURA

